

Sygn. akt IX U 395/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 kwietnia 2018 r.

Sąd Okręgowy _____ w Gliwicach Wydział IX

Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku

w składzie:

Przewodniczący:	SSR del. Renata Stańczak
Protokolant:	Gabriela Jokiel

przy udziale ./.

po rozpoznaniu w dniu 17 kwietnia 2018 r. w Rybniku

sprawy z odwołania J. S. (J. S.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

o rekompensatę do emerytury

na skutek odwołania J. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

z dnia 14 listopada 2017 r. nr (...)

1.zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu J. S. prawo do emerytury z rekompensatą począwszy od dnia(...)

2.zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. na rzecz ubezpieczonego kwotę 180,00 zł (sto osiemdziesiąt złotych 00/100) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sędzia

Sygn. akt IX U 395/18

UZASADNIENIE

Decyzją z 14 listopada 2017r. organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił ubezpieczonemu J. S. (S.) prawa do rekompensaty za pracę w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze z tytułu utraty możliwości nabycia prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach, gdyż ubezpieczony nie udokumentował 15 lat takiej pracy.

Ubezpieczony odwołał się od powyższej decyzji domagając się przyznania rekompensaty za pracę w warunkach szczególnych wskazując, że wykonywał taką pracę w Przedsiębiorstwie (...) S.A. w C. oraz w Przedsiębiorstwie (...) w R. Na rozprawie w dniu 17.04.2018r. (k.44 a.s.) ubezpieczony sprecyzował, że od 1.01.1974r. świadczył pracę pod ziemią.

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie z przyczyn jak w zaskarżonej decyzji. W piśmie procesowym z dnia 23 lutego 2018r. (k.19 a.s.) sprecyzował, że istnieje hipotetyczna możliwość zaliczenia do pracy w szczególnych warunkach okresu od 1.07.1970r. do 31.12.1973r. w Przedsiębiorstwie (...) na podstawie przedłożonego świadectwa pracy – pozostaje to jednak bez wpływu na stanowisko wyrażone w zaskarżonej decyzji.

Rozpoznając sprawę Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony urodził się w dniu (...)

Organ rentowy zaskarżoną decyzją z 14.11.2017r. przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury od(...) na podstawie art.26 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Równocześnie organ rentowy odmówił ubezpieczonej prawa do rekompensaty.

Ubezpieczony od 1.09.1967r. był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) S.A. w C. na stanowiskach:

- od 1.09.1967r. do 30.06.1970r. – pracownik młodociany,

- od 1.07.1970r. do 31.12.1973r. – elektryk.

W świadectwie pracy z dnia(...) odnotowano, że w okresie od 1.07.1970r. do 31.12.1973r. ubezpieczony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace przy wytwarzaniu i przesyłaniu energii elektrycznej oraz przy montażu, remoncie i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych określone w wykazie A dział II wykazu stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983r. Zajmował stanowisko elektryka wymienione w dziale II poz.1 pkt 9 (załącznik nr 1 do Zarządzenia nr 17 (...) z dnia 12.08.1983r.).

Od 1.01.1974r. do 31.10.1985r. ubezpieczony zatrudniony był w Przedsiębiorstwie (...) w R., z tym że do dnia 31.08.1976r. w charakterze elektryka, do 31.07.1982r. w charakterze inspektora montażowego i następnie kierownika robót montażowych.

Zarówno (...) (poprzednia nazwa (...)) jak i (...) to były przedsiębiorstwa wykonujące szeroko rozumiane usługi przy montażu, remoncie i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych na rzecz przedsiębiorstw górniczych – kopalń węgla kamiennego. Na przełomie 1973/1974 firma (...) przejęła część pracowników firmy (...) w związku z podziałem kopalni pomiędzy oba przedsiębiorstwa. (...) obsługiwała kopalnie (...): (...), (...), (...), (...), (...). Ubezpieczony w ramach (...) pracował na KWK (...) i po przejęciu go przez (...) z dniem 1.01.1974r. w dalszym ciągu świadczył pracę na tej samej kopalni.

Praca ubezpieczonego jako elektryka wykonywana była na dole kopalni. Polegała na montażu nowych urządzeń elektroenergetycznych oraz na remoncie wcześniej zamontowanych urządzeń elektroenergetycznych. Wyposażane w urządzenia elektroenergetyczne były chodniki, podszybia, szyby wentylacyjne, transportowe, zjazdowe. Ubezpieczony w ramach swoich obowiązków ciągnął kable elektryczne, montował styczniki, automatykę, robił elektryfikacje przekopów – trakcję elektryczną dołową, kruszarni kamienia, montował rozdzielnie zasilania itp., czyli zajmował się montażem i remontem wszystkich urządzeń elektroenergetycznych, które wykorzystywane były na kopalniach.

Jako inspektor montażowy i kierownik robót montażowych ubezpieczony nadzorował prace wykonywane przez elektryków (...) na kopalniach: (...), (...), (...). Zjeżdżał na dół kopalni ze swoją brygadą. Odpowiadał za prawidłowe, zgodne z przepisami, wykonanie robót. Nieraz razem z pracownikami brygady wykonywał prace fizyczne.

Ubezpieczony posiadał zatwierdzenie Okręgowego Urzędu Górniczego do prac w charakterze osoby dozoru niższego i średniego w specjalności elektromontażowej w podziemnych zakładach górniczych.

Jako inspektor montażowy i kierownik robót montażowych ubezpieczony miał ten sam zakres obowiązków, z tym że stanowiska te różniły się wysokością wynagrodzenia. Na danej kopalni ze strony (...) był albo inspektor montażowy albo kierownik robót montażowych.

Ubezpieczony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace opisane jak wyżej, przy czym co do zasady prace te były wykonywane na dole kopalni. Prace na powierzchni kopalni wykonywane były sporadycznie, na terenie zakładu przeróbki mechanicznej węgla.

Razem z ubezpieczonym w spornym okresie pracowali: P. W. i Z. J.. Obaj otrzymują emerytury górnicze. Praca w (...) została im zaliczona do pracy górniczej.

Powyższe Sąd ustalił w oparciu o akta organu rentowego, akta osobowe ubezpieczonego, zatwierdzenia (...) (k.6-7 a.s.), zeznania świadków: Z. J. i P. W. złożone na rozprawie w dniu 17.04.2018r., czas nagrania 00:15:47-00:59:36, protokół elektroniczny rozprawy k. 45v – 46v a.s. oraz zeznania ubezpieczonego złożone również na rozprawie w dniu 17.04.2018r., czas nagrania 01:00:09-01:22:47, protokół elektroniczny rozprawy k. 46v-47 a.s.).

Sąd dał wiarę zeznaniom słuchanych w sprawie świadków oraz ubezpieczonemu, gdyż były one rzeczowe, logiczne, zasadniczo zgodne ze sobą oraz korespondujące z treścią zgromadzonej w sprawie dokumentacji.

Mając na uwadze powyższe ustalenia Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego J. S. zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art.21 ustawy z dnia 19.12.2008r. o emeryturach pomostowych (j.t. Dz. U. z 2017r. poz.664 ze zm.) rekompensata przysługuje ubezpieczonemu urodzonemu po 31.12.1948r., jeżeli przed dniem 01.01.2009r. wykonywał przez co najmniej 15 lat prace w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów art.32 i 33 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, a nie ma prawa do emerytury określonej:

- w art. 46 w związku z art. 29, 32 i 33 lub art.39, art.50, art.50a lub art.50 e albo art.184 ustawy emerytalnej,
- art. 34 i 48 w związku z art.49 ustawy emerytalnej w brzmieniu obowiązującym do 31.12.2006r. albo:
- art.3 ust. 1 lub 2 ustawy z dnia 27.07.2005r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z FUS oraz ustawy Karta Nauczyciela,
- art.88 ustawy z dnia 26.01.1982r. Karta Nauczyciela

oraz nie ma prawa do emerytury pomostowej.

Z kolei art.2 ust.5 ustawy definiuje, że rekompensata to jest odszkodowanie za utratę możliwości nabycia prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze dla osób, które nie nabydą prawa do emerytury pomostowej.

Zgodnie zaś z art.23 ustawy ustalenie rekompensaty następuje na wniosek ubezpieczonego o emeryturę (ust.1). Rekompensata przyznawana jest w formie dodatku do kapitału początkowego, o którym mowa w przepisach art. 173 i art. 174 ustawy o emeryturach i rentach z FUS (ust.2).

Art.32 ust.4 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U.t.j.z 2017r., poz.1383) stwierdza, że wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie

przepisów dotychczasowych, czyli m.in. na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 poz.43 ze zm.), zwanego dalej rozporządzeniem.

§ 2 ust. 1 cyt. rozporządzenia stanowi z kolei, że okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Spornym w sprawie było czy ubezpieczonemu przysługuje prawo do rekompensaty przewidzianej w art.21 ustawy o emeryturach pomostowych w sytuacji, gdy w okresie od 1.07.1970r. do 31.10.1985r. zajmował stanowisko elektromontera, inspektora montażowego i kierownika robót montażowych w Przedsiębiorstwach (...) najpierw (...) w C., a następnie (...) w R., a dokładnie czy w tym okresie świadczył pracę stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w warunkach szczególnych?

Zauważyć należy, że rekompensata jest odszkodowaniem za utratę możliwości nabycia prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze dla osób, które rozpoczęły pracę przed 1.01.1999 r. i nie nabeżdą prawa do emerytury pomostowej w zamian za utratę możliwości nabycia prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze (z powodu niespełnienia warunków ustawowych do nabycia tego prawa).

W wykazie A, dziale II załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. wymienione zostały prace w energetyce – „prace przy wytwarzaniu i przesyłaniu energii elektrycznej i ciepłej oraz przy montażu, remoncie i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych i ciepłych”. Załącznik nr 1 do Zarządzenia nr 17 Ministra Górnictwa i Energetyki z dnia 12.08.1983r. w sprawie określania stanowisk pracy w resorcie górnictwa i energetyki (..) w Dziale II poz.1 pkt 9 wymienia stanowisko elektromontera instalacji i urządzeń elektroenergetycznych. Z kolei w wykazie A dziale XIV poz. 24 załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. wymienione zostały prace: „kontrola międzyoperacyjna, kontrola jakości produkcji i usług oraz dozór inżynieryjno-techniczny na oddziałach i wydziałach, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie”. Równocześnie też w wykazie A, dziale I pkt 1 rozporządzenia wymieniono „prace pod ziemią”.

W ocenie Sądu, przeprowadzone postępowanie dowodowe jednoznacznie wykazało, że ubezpieczony w okresie spornego zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) S.A. w C. od 1.07.1970r. do 31.12.1973r. i w Przedsiębiorstwie (...) w R. w okresie od 1.01.1974r. do 31.10.1985r., świadczył pracę, o której mowa powyżej.

Odwołujący w okresie spornym rzeczywiście stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę elektromontera (do 31.08.1976r.) polegającą na montażu i remoncie urządzeń elektroenergetycznych dla kopalń ówczesnego (...) O. Węglowego, a od 1.09.1976r. do 31.10.1985r. wykonywał pracę inspektora montażowego i kierownika robót montażowych, czyli dozoru inżynieryjno-technicznego na oddziałach i wydziałach, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie. Pracę tę świadczył co do zasady pod ziemią, a jedynie sporadycznie na powierzchni w Zakładzie (...). Wypada dodać, iż zakład pracy ubezpieczonego zaliczał się do zakładów górniczych podległych Ministrowi Górnictwa i Energetyki. Ubezpieczony musiał posiadać zatwierdzenia Okręgowego Urzędu Górniczego do prac w charakterze osoby dozoru w podziemnych zakładach górniczych.

Powyższe potwierdzają też zeznania słuchanych w sprawie świadków Z. J. (bezpośredni przełożony ubezpieczonego) i P. W. (naczelný inżynier (...)), a także korespondujące z nimi zeznania ubezpieczonego. Jak wynika z zeznań świadków okresy ich pracy w PW (...) zostały im zaliczone do pracy górniczej.

Podkreślić należy, iż w doktrynie i orzecznictwie utrwalony jest pogląd, że wykonywanie równocześnie pracy – w ramach pełnego wymiaru czasu pracy – na dwóch różnych stanowiskach, na których zatrudnienie zaliczane jest do prac w szczególnych warunkach (w tym przypadku elektromonter, inspektor montażowy, kierownik robót montażowych i praca pod ziemią), podlega uwzględnieniu przy ustalaniu prawa do

emerytury wcześniejszej z tytułu pracy w warunkach szczególnych (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 27.01.2015r. III AUa 386/14).

Bez znaczenia dla rozpoznania sprawy pozostaje fakt, że ubezpieczony nie przedłożył w organie rentowym za okres pracy w Przedsiębiorstwie (...) świadectwa pracy w szczególnych warunkach. Fakt wykonywania takiej pracy został wykazany w postępowaniu sądowym za pomocą innych dowodów. W postępowaniu odwoławczym przed Sądem nie obowiązują bowiem ograniczenia dowodowe jakie występują w postępowaniu o świadczenia emerytalno-rentowe przed organem rentowym, a Sąd może ustalić okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość jak: okresy zatrudnienia, w tym wykonywanie pracy w warunkach szczególnych, za pomocą wszelkich środków dowodowych, przewidzianych w kodeksie postępowania cywilnego (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10.03.1984r. III UZP 6/84, uchwała Sądu Najwyższego z dnia 21.09.1984r. III UZP 48/84, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 07.12.2006r., I UK 179/06, LEX nr 342283).

W konsekwencji takiego stanowiska Sąd stwierdził, iż ubezpieczony spełnia wszystkie niezbędne przesłanki prawa do rekompensaty na podstawie art. 21ustawy z dnia 19.12.2008r. o emeryturach pomostowych.

Wobec powyższego Sąd z mocy art.477¹⁴§2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, iż przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury z rekompensatą począwszy od dnia przyznania emerytury, tj. od (...) zgodnie z treścią art. 129 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS w zw. z art.26 ust.1 ustawy o emeryturach pomostowych.

W pkt 2 wyroku Sąd z mocy art.98 §1 i §3 kpc w zw. z §9 ust.2 Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015, poz. 1800 z późn.zm.) zasądził od organu rentowego na rzecz ubezpieczonego kwotę 180,00zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

SSR del. Renata Stańczak